Rok 8. Warszawa, dnia 15 października 1932 r. Nr. 20

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE

ORGAN ZWIĄZKU MIEJSKICH I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI
W WARSZAWIE

ZWIĄZEK
MIEJSKICH I POWIATOWYCH
KAS OSZCZĘDNOŚCI

Warszawa, dnia 12 października 1932 r.

OKÓLNIK NR. 6
DO KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI

Międzynarodowy Dzień Oszczędności, przypadający, jak powszechnie wiadomo, na 31 października, będzie miał w r. b. wyjątkowe znaczenie, bowiem obchodzony będzie w okresie największego natężenia kryzysu gospodarczego.

Na tle tego kryzysu sprawa osiągnięcia maksymalnych wyników propagandy, uprawianej systematycznie przez K. K. O., staje się celem, ku któremu skierowane być winny wszystkie nasze wysiłki.

Wzorem przodujących krajów Zachodu należy wyzyskać najbardziej udoskonalone metody propagandy, posiłkując się w pierwszym rzędzie słowem drukowanem i żywem.

Do współpracy jaknajbliższej należy wciągnąć aktywnych działaczy z pośród wszelkiego rodzaju organizacyj społecznych: kulturalno-oświatowych, gospodarczych, zawodowych i t. p., tworząc wszędzie powiatowe Komitety Oszczędnościowe.

Takie Komitety z udziałem reprezentantów władz państwowych, szkolnych, samorządowych, duchowieństwa winny odtąd istnieć stale.

Powołane z inicjatywy Komunalnych Kas Oszczędności i przez nie subsydjowane w miarę możności i zasilane materjałem propagandowym, Komitety winny przedewszystkiem opracować plan działania w zastosowaniu do warunków lokalnych i realizować go systematycznie, poczynając od urządzenia Dnia Oszczędności nietylko w siedzibie Kasy, ale i zwłaszcza na terenie całego powiatu. Po materjały (afisze, broszury, ulotki, kalendarze, skarbonki, filmy i przezrocza i t. p.) można się zwracać do Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, Śto-Krzyska 13.

Największą uwagę należy zwrócić na zainteresownie dziatwy szkolnej, młodzieży, ale nie pomijać też w planie działania i starszego społeczeństwa.

Tylko zgodnym i mocnym wysiłkiem całego zorganizowanego społeczeństwa zdołamy osiągnąć wyniki, któreby odpowiadały znaczeniu i powadze naszego Narodu.

O powstaniu zaleconego wyżej Komitetu Oszczędnościowego w siedzibie Kasy z podaniem składu osobowego prosimy zawiadomić Zarząd Związku najpóźniej do dnia 25 b. m.

ZARZĄD ZWIĄZKU MIEJSKICH
I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI

Prezes:
M. Szczepkowski.

Rok 8. Warszawa, dnia 15 października 1932 r. Nr. 20

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE

ORGAN ZWIĄZKU MIEJSKICH I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 32.—
Półrocznie	„ 16.—
Kwartalnie	„ 8.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz. .	„ 1.40

Redaktor WACŁAW GAJEWSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Ś-to Krzyska 13.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.

Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Ś-to Krzyska Nr. 13 — Telef. 442-63.

IV Zjazd Ogólny Komunalnych Kas Oszczędności, odbyty w dn. 9. X. r. b. w Warszawie.

Międzynarodowy Dzień Oszczędności*)

Na podstawie deklaracyj, które napłynęły do Międzynarodowego Instytutu Oszczędnościowego i wiadomości o manifestacjach w związku z Wszechświatowym Dniem Oszczędności, ogłoszonych ostatnio — wynika, że w 1931 roku, aż 22 narodowości brały udział w uroczystościach 31-go października.

Oprócz wielu polskich Kas Oszczędności, następujące kraje brały udział w manifestacjach oszczędnościowych: Australja, Nowa Zelandja, Chili, Republika Argentyny, Stany Zjednoczone, Hiszpanja, Francja, Włochy, Wielkie Księstwo Luksemburg, Belgja, Holandja, Szwajcarja, Niemcy, Austrja, Czechosłowacja, Danja, Szwecja, Norwegja, Finlandja, Łotwa i Rumunja.

Nie to jest ważnem, że znaczna nawet ilość instytucyj i krajów uczestniczyła w uroczystościach — znamiennym i godnym podkreślenia jest fakt, że większość Kas Oszczędności, nawet takich, które w latach poprzednich stały na boku, zrozumiała wreszcie całkowicie wartość i znaczenie „Dnia“ i jego pedagogiczne oddziaływanie. Jasnem się staje dla wszystkich, że nastrój, wywołany w całym świecie przez „Dzień“ i moralna solidarność, zawarta w ideji oszczędności wytwarza wartości i powoduje oddźwięk bez porównania silniejszy od inicjatywy, którą każda Kasa może w swem środowisku rozwinąć.

że Kasy Oszczędności w pełni skorzystały z okazji, nadarzającej się przez udział we Wszechświatowym Dniu Oszczędności — zadokumentowały to dostatecznie ogólne manifestacje we wszystkich państwach, które, abstrahując pewne specyficzne, lokalne warunki, opierały się jednak na jednej, wspólnej wszystkim Kasom Oszczędności platformie.

W pierwszym rzędzie akcja oszczędnościowa wyciąga najskuteczniejszą naukę z danych, wynikających nawet samorzutnie z międzynarodowej sytuacji ekonomicznej, wykazuje straty, poniesione tak przez osoby prywatne jak i przez narody wskutek długiego okresu sztucznej inflacji kredytowej, braku stabilizacji monetarnej; obowiązek dla wszystkich nawrotu do zdrowej równowagi między potrzebami czasu teraźniejszego a koniecznościami przyszłości.

Istnieje jeszcze w akcji propagandowej „Dnia“ drugi rodzaj motywów, a mianowicie walka przeciwko „tezauryzacji“, którą Kasy w niektórych państwach prowadzą z powodzeniem jak również ożywioną pracę, celem ekonomicznego wykształcenia ludu. Propaganda powyższa dąży do oświecenia szerokich mas ludowych co do celu, dla którego Kasy powstały, pewności, jaką przedstawiają, równowagi koniecznej między wydatkami a dochodami.

Należałoby uznać, że tego rodzaju wysiłek winien być wprowadzony na stałe w akcji propagandowej Kas.

Trzeba umieć uprzystępnić i wyjaśnić, zwykłemu obywatelowi cele i działalność naszych instytucyj, ich cechy szczególne, wykazać przykładami, co się dzieje ze złożonym groszem od chwili, gdy zniknął w okienku kasy, ułatwić mu zrozumienie drogi, którą przebyć musi złożony grosz, aby przyniósł zyski, udział tych pieniędzy w produkcji ogólnej, sposób wreszcie, w jaki może każdy obywatel współdziałać w wytworzeniu atmosfery stałego zaufania i zobopólnego zrozumienia, które to czynniki bronią przed nagłemi zmianami tak w państwie jak w psychice poszczególnych jednostek. Wszystko to uprzedza niejako niebezpieczeństwo krachów i podnosi w masach zrozumienie, dziś tak niezbędne, aby uniknąć błędów przeszłości w życiu ekonomicznem i finansowem naszej zbiorowości.

Trzecim motywem, który ożywiał akcję Kas Oszczędności, była celowa obrona przed niebezpieczeństwami grożącemi im ze strony ewentualnego spadku kursu, teoryj przeciw oszczędnościowych, wysokiem opodatkowaniem depozytów i t. p. — akcja ta ze szczególną energją prowadzona w niektórych krajach przyczyniła się do zacieśnienia węzłów między Kasami a jej członkami.

Oto główne zasady, wszędzie prawie stosowane przez Kasy, które, zależnie od specjalnych warunków narodowościowych, mniej lub więcej skutecznie zaakcentowały się i przyjęły.

Obecnie, najważniejszym momentem w przyszłych uroczystościach, niezależnie od tego, czy przeważą te same co w roku zeszłym czynniki, czy też przyłączą się nowe — będzie, aby Kasy Oszczędności, te, które dotąd zatrzymały się niepewne na progu nowych zagadnień, zrozumiały obowiązek przyłączenia się do manifestacyj ogólnych, powołanych do istnienia dla ich dobra, i znalazły również coś pożytecznego i konkretnego do powiedzenia szerokim masom z okazji święta „Dnia Oszczędności“.

Im większa będzie ilość Kas, uczestniczących w manifestacjach, tem głośniejsze echo i trwalsza wartość uroczystości.

Należy zrozumieć, że „Dzień“ poza swoim bezpośrednim celem, winien stać się dla Kas bodźcem do pojmowania propagandy nie jako przejawu drugorzędnego wykonywanego przypadkowo od czasu do czasu, ale jako czynności podstawowej i charakterystycznej dla naszych instytucyj, ustalonej według zgóry przewidzianego planu, działającej niezmiennie cały rok, stosownie do możliwości oszczędnościowych danego środowiska, wybierającej te sposoby i środki, które będą odpowiednie do danych warunków.

Dziś — więcej jak kiedykolwiek, w tej szczególnej atmosferze, w której Kasy rozwijają swą działalność, wydaje się wprost koniecznem, nietyle cieszyć się osiągniętemi wynikami, ile patrzeć w przyszłość wzrokiem przewidującym.

Zbyt wiele czynników różnorodnych politycz-

---

1) Umieszczamy ten artykuł nadesłany nam przez Międzynarodowy Instytut Oszczędnościowy w Medjolanie.

nych, socjalnych, ekonomicznych, psychologicznych wywierają swój wpływ na wolę i możliwości oszczędnościowe mas, aby można patrzeć optymistycznie i poniechać najskuteczniejszej broni, którą posiadamy — propagandy.

Od pewnego czasu zaistniała konieczność, aby różniczkować klientelę, zalegającą okienka Kas na dwie grupy: 1) tych, którzy korzystają stale z usług kas i stale stosują w życiu zasady oszczędności, 2) i tych, którzy przychodzą do Kasy przypadkowo z kapitałem, wycofanym z banków, lub innych instytucyj finansowych, a powierzonym Kasie tylko do czasu wyjaśnienia się horyzontu ekonomicznego.

Ważnem jest dla Kas stworzenie i utrzymanie ścisłego kontaktu z tą pierwszą grupą klientów, którzy, opierając się na tradycjach i nawykach oszczędnościowych w życiu, potrzebują jednak zachęcenia przez akcję propagandową, inteligentną, przekonywującą, stałą, prawdziwie wychowawczą.

Uroczystość „Wszechświatowego Dnia Oszczędności" jest już blisko przed nami. I dla polskich Kas Oszczędności mógłby się ten „Dzień" stać potężnym punktem zwrotnym w nowej akcji propagandowej, bardziej ogólnej i energicznej, kierowanej przez czynny Związek Narodowy Kas, który już tyle zasług ma na tem polu.

PIEŚŃ O OSZCZĘDNOŚCI (1932)

Wokoło wszędzie praca wre,
Miód słodki zbiera pszczoła...
I człowiek trudu swego plon
Gromadzi w pocie czoła.

Gdy pełny ul – nie grozi pszczółkom głód
Choć już pod śniegiem łąka cała...
Oszczędzaj wciąż, by bieda nie pukała
Do twych wrót.

Niech każde z nas, jak pszczółek rój
Od świtu przez dzień cały,
Swej pracy skrzętnie zbiera plon –
Czy duży jest czy mały...

Do kłosa kłos usilnie zbieraj, wiąż,
Gdy plon przyniesie żyto złote,
Zroś czoło swoje znojnej pracy potem
Naprzód dąż!

M. Czerwiński.

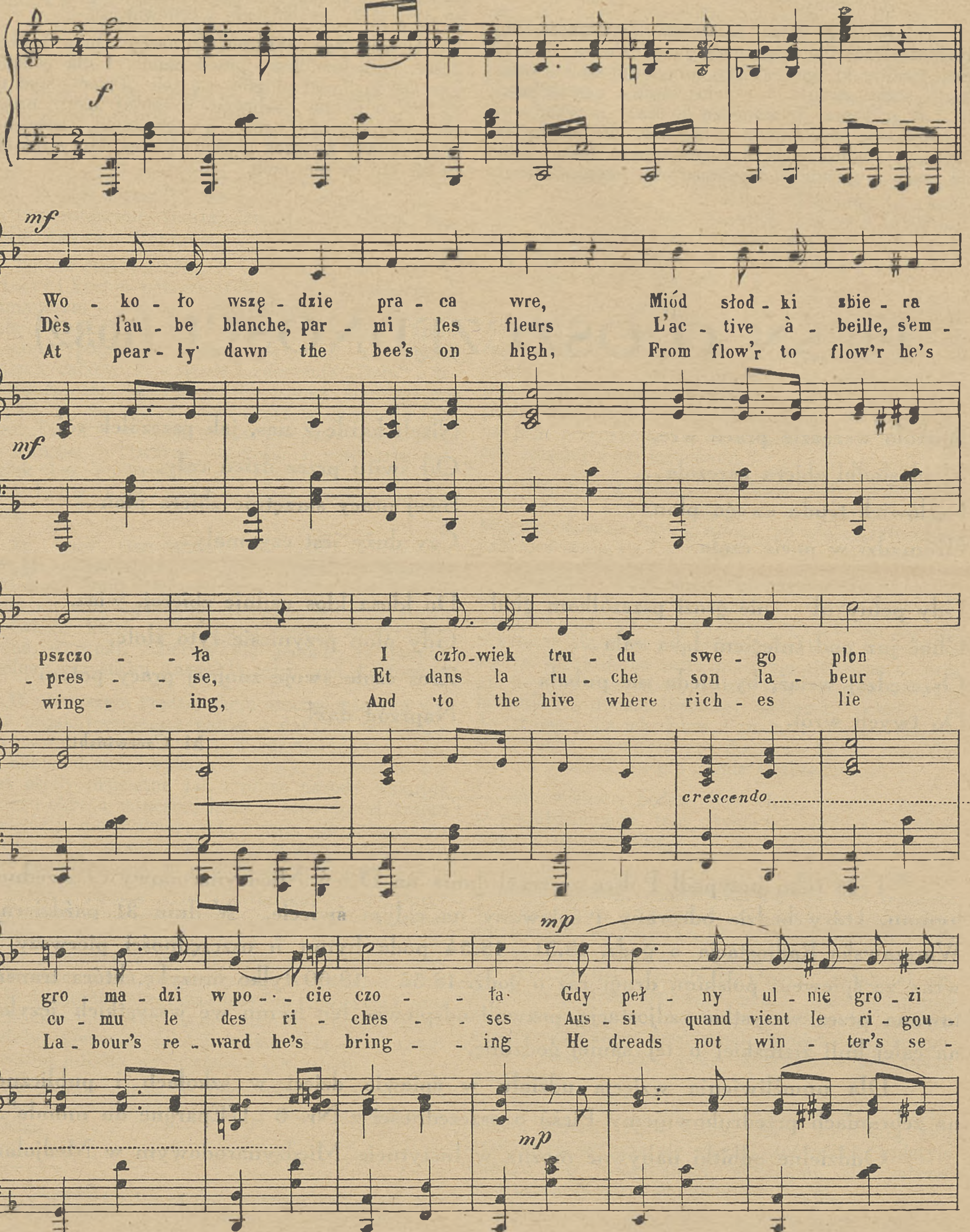
Tego roku przypadł Polsce zaszczyt dania na Dzień Międzynarodowy Oszczędności hymnu, który będzie odegrany i śpiewany na całym świecie. W dniu 31 października Warszawska Radjostacja o godz. 18.51 – 18.54 poda hymn o oszczędności pierwszy raz wraz ze śpiewem polskim, drugi raz o godz. 18.55 – 18.60 tylko muzykę. która transmitowana przez wszystkie radjostacje, pozwoli odśpiewać ten hymn we wszystkich językach na całej kuli ziemskiej o tej samej godzinie.

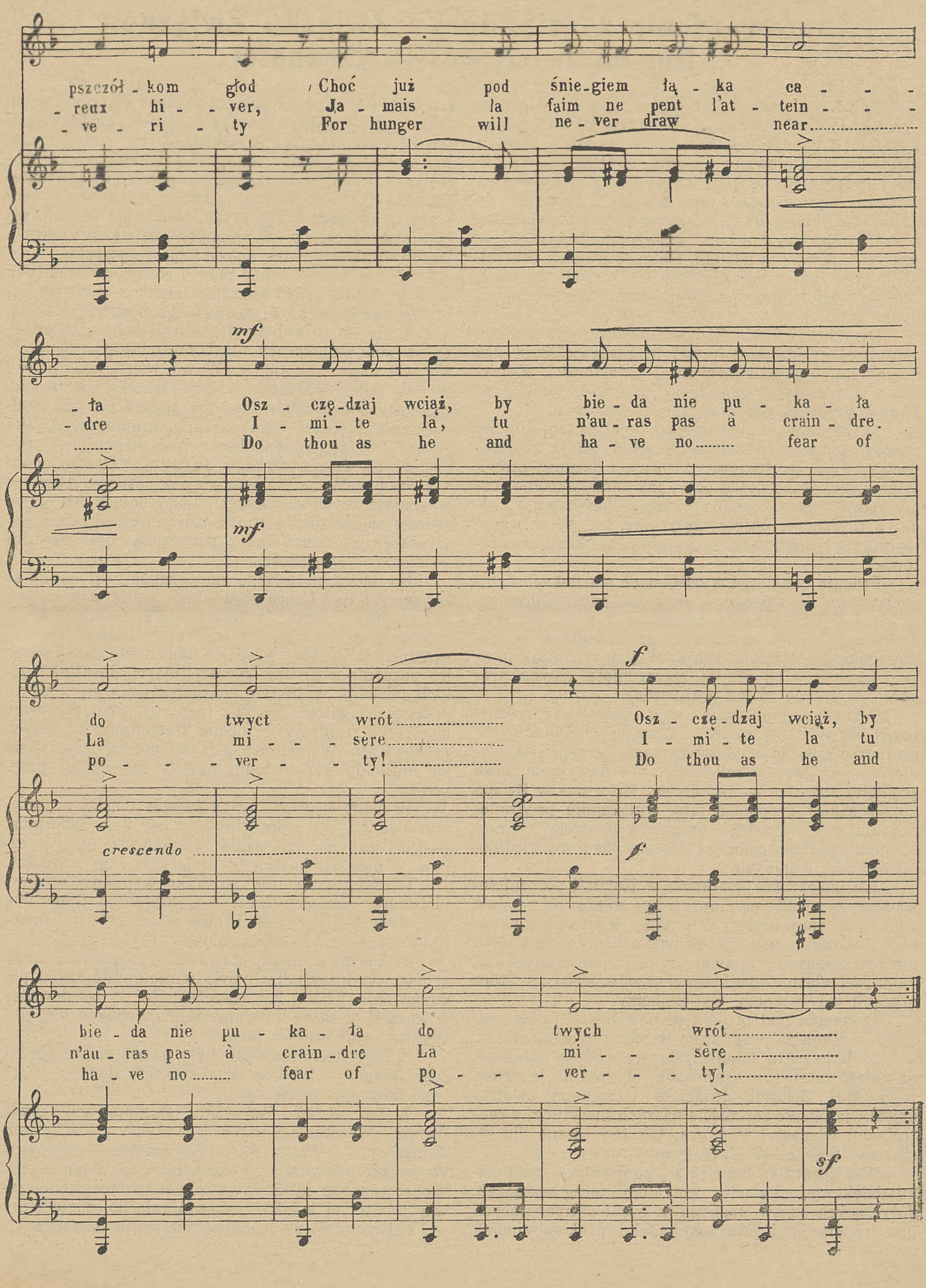
Dla umożliwienia wzięcia udziału w śpiewie dzieci w szkołach i publiczności na zebraniach przedrukowujemy Pieśń o oszczędności z Nr. 6 „L'Epargne du monde".

Oddzielne odbitki nabywać można w Instytucie Międzynarodowym w Medjolanie.

PIEŚŃ O OSZCZĘDNOŚCI

Muzyka
A. T. Adama

pszczół - kom głod / Choć już pod śnie-giem łą - ka ca - - - ła
- reux hi - ver, Ja - mais la faim ne pent l'at - tein - - - dre
- ve - ri - ty For hunger will ne - ver draw near
mf
Osz - czę-dzaj wciąż, by bie - da nie pu - ka - ła do twyct wrót
I - mi - te la, tu n'au - ras pas à crain - dre. La mi - - - sère
Do thou as he and ha - ve no fear of po - - - ver - - ty!
crescendo
f
Osz - czę - dzaj wciąż, by bie - da nie pu - ka - ła do twych wrót
I - mi - te la tu n'au - ras pas à crain - dre La mi - - - sère
Do thou as he and ha - ve no fear of po - - - ver - - - ty!
sf

Sprawozdanie z działalnoś i Związku Związków Komunalnych Kas Oszczędności

Zjazd niniejszy jest drugim z kolei, zwołanym przez Związek Związków, a czwartym Ogólnopolskim Zjazdem Komunalnych Kas Oszczędności, z których pierwszy, zainicjowany podczas Wystawy Poznańskiej poprzez Komisję porozumiewawczą, utworzoną wówczas przez związki terytorjalne, doprowadził do Zrzeszenia, które przyjęło nazwę Związku Związków, a które złączyło w sobie i instytucje finansowe, w których kasy mają udziały, i przedstawicieli centralnych zrzeszeń samorządowych, t. j. tych zrzeszeń, których członkowie są gwarantami kas komunalnych.

Dotychczas Rada Związku Związków nie miała sposobności publicznie przed przedstawicielami kas komunalnych przedstawić swej działalności. Korzystamy z dzisiejszej sposobności, aby to uczynić i dać Panom przegląd półtorarocznej przeszłości.

1) Pierwsza najważniejsza korzyść z istnienia naszego Związku to stałe zetknięcie między przedstawicielami kas oszczędności z różnych dzielnic. Stawiło nam ono jasno przed oczy, jak same wspólne formy ustawowe, w które przybrano jedną nazwą w każdej z b. dzielnic objęte instytucje, nie są w stanie szybko na jedną modłę wszystkie nasze kasy ukształtować.

Pracują one dotąd w odrębnych warunkach ustawodawstwa cywilnego i ustroju samorządowego, w odmiennych warunkach kultury i w odmiennych warunkach stanu zamożności społeczeństwa w poszczególnych częściach kraju. W jednych mają pewne własne, czy od obcych zaczerpnięte dawne tradycje, w innych są ich pozbawione.

Poznanie gruntowne tych wszystkich różnic przez kierowników ruchu w różnych dzielnicach, obmyślenie, gdzie coś ulepszyć należy, wypośrodkowanie, co jest błędem młodości, a co nawykiem może zbędnym starości, — to są cele, które nas w Związku Związków gromadzą przy wytyczaniu programu działania na przyszłość, programu opartego na zrozumieniu potrzeb całości z dostatecznem uwzględnieniem różnic lokalnych.

Już parokrotne spotkania w Komisji porozumiewawczej pozwoliły nam opracować zbiorowo i zgodnie plan nowelizacji ustawy, któryśmy w tym roku ukończyli. Od tego czasu jednak natknęliśmy się na kilka niedostrzeżonych uprzednio luk w ustawodawstwie, na które właśnie spotkania nasze wskazały i które pracami tegorocznemi wypełniliśmy.

Dokonana nad projektem nowelizacji praca musi być uznana za pożyteczną w pierwszym rzędzie.

2) Idąc za tą samą myślą przewodnią patrzenia na całość interesów krajowych, obejmując je okiem wszystkie, Związek Związków istnieniem swojem umożliwia bliższe zetknięcie naszych instytucyj z centralnemi władzami Państwa, tak pożyteczne dla instytucyj tego, co K. K. O. typu.

Współpraca ta rozwija się pomyślnie. Uzyskaliśmy dzięki niej od władzy centralnej szereg zarządzeń, dotyczących spraw ważnych, a więc: ostrzegających przed operacjami gwarancyjnemi i winkulacyjnemi, przypominających zagrożenia przeciw zatrzymywaniu inkasa, zwężających zakres pożyczek komunalnych udzielonych własnym związkom. Z tego samego punktu widzenia było dla nas sprawą doniosłą, aby w wypadkach, gdzie zachodzą wątpliwości co do tłómaczenia ustawy,ześrodkowano nadzór i wykładnię w centralnych organach rządowych. Odmienne bowiem załatwianie mogłoby w różnych dzielnicach kraju wprowadzać odmienne sposoby postępowania.

3) Aczkolwiek fakty mówią co innego i polityka dążenia do autarchji i wzmacniania murów granicznych przeciw obrotowi wartości gospodarczych święci triumfy — to z drugiej strony trzeba stwierdzić, że na polu współpracy międzynarodowej dziś mówi się tyle może, jak nigdy. W tej współpracy należy jednak mimo wszystko widzieć jeszcze zawsze pewien zarodek środków przeciw piętrzącym się trudnościom. Więc też i na naszym skromnym odcinku sprawy tej nie zaniedbaliśmy. Weszliśmy jako członek do Międzynarodowego Instytutu Oszczędności, z którym zetknięcie ułatwia nam poznanie tego, co w analogicznych do naszych instytucjach na całym świecie się dzieje i z Biura którego kilkakrotnie korzystaliśmy i korzystać z pewnością coraz częściej będziemy w przyszłości.

Na bliższym terenie nawiązaliśmy stosunki ze Związkiem Kas Czechosłowackich, które w r. b. rozszerzyliśmy jeszcze na Królestwo Jugosławji. Kasy czechosłowackie z dawną tradycją i ludźmi wielkiej przezorności i pracy na czele umożliwiły nam bliższe ich poznanie w drodze wyczerpujących objaśnień, jakich udzieliły wysłanym dla zapoznania się z niemi naszym delegatom. Mamy z tego stosunku już pewne konkretne rezultaty w formie korzystania z cudzych doświadczeń. Współpraca ta z pewnością przyczyniać się może do wzmocnienia węzłów sąsiedzkiej przyjaźni.

W dbałości o to, aby na świecie Polska w statystyce ruchu oszczędnościowego nie była pomijana, wpłynęliśmy na ogłaszanie wiadomości statystycznych o naszych kasach w Biuletynie Ligi Narodów.

Utrzymujemy też stosunki wymiany wydawnictw lub korespondencji z Konferencją Generalną kas francuskich i ze Stowarzyszeniem włoskiem i austrjackiem kas oszczędności.

4) Po myśli ujednostajniania i ulepszenia pracy w naszych instytucjach było opracowanie zasad postępowania władz kas oszczędności i urzędowania w kasach, a także unormowanie przepisów dla stosunków pracowników kas.

Sprawy te najbardziej były palące dla b. zaboru rosyjskiego — jako że tu rozpoczęto dopiero pracę i nic dawnego tu nie było.

Z inicjatywy Zw. Zw. zainicjowaną przez Związek Warszawski pracę rozważyliśmy i w innych związkach, a Warszawski Samorządowy Instytut Wydawniczy wydał w r. b. książkę p. Rozieckiego. Wobec tego, że M. S. W. w okólniku stosowanie zawartych w tej książce wskazań zaleciło, zdobyliśmy w każdym razie zbiór najważniejszych organizacyj-

nych przepisów i uznanie ich za nadające się do powszechnego zastosowania.

5) Dużą uwagę poświęciliśmy sprawom udoskonalenia rewizji w K. K. O. Opracowaliśmy jednolity regulamin rewizyjny, co uważamy za sprawę bardzo doniosłą dla dalszego rozwoju kas i dla powagi na zewnątrz dokonywanej przez związki roboty rewizyjnej.

W imię tej powagi, a stwierdzając gruntowność, fachowość i coraz większe doświadczenie w rewizjach związkowych, mamy nadzieję, że będą one mogły być urzędownie uznane za w pełni dostateczną podstawę i dla decyzyj władz nadzorczych i instytucyj finansowych, z K. K. O. współpracujących.

Opracowaliśmy też ujednostajniony zasadniczy wzór bilansów. Niestety w b. r. wprowadzić się go jeszcze nie udało. W związku z tem będzie i sprawa ujednostajnienia sprawozdań rocznych, konieczna ze względów możności ich porównywania i sprawa ujednostajnienia statystyki, będącą dotąd w zaniedbaniu.

6) Odnośnie do stosunków pracowniczych, w szczególności do zabezpieczenia emerytalnego i stosunków służbowych — są jeszcze luki i dużo do poprawienia, ale ponieważ są to sprawy jeszcze podlegające zmianom nawet w stosunku do pracowników państwowych, a które dla pracowników komunalnych mają być dopiero wraz z ustawą samorządową załatwione, przeto uważamy za wskazane, że do tego czasu ze zmianami odczekać należy.

7) W rozważaniach naszych nad sprawami, graniczącemi o miedzę z działalnością K. O., zajęliśmy się dwoma przed innemi.

a) Pierwsza to sprawa grupowych oszczędności budowlanych, którą potraktowaliśmy ostrożnie, wstrzymując jej rozszerzenie poza okręg, w którym inicjatywa powstała. Pogarszające się warunki gospodarcze i przykłady zagraniczne, wskazujące, jak to pogorszenie na podobne zamierzenia oddziałało, potwierdzają słuszność naszego stanowiska. W związku ze sprawami budowlanemi doszła Rada Zw. Zw. do przekonania, że używanie funduszów publicznych na pożyczki na drugą hipotekę (za wzorem niemieckim) mogłoby umożliwić dopływ funduszów z K. K. O. na pierwsze hypoteki i powiększyć fundusze budowlane. Poruszając tę sprawę, wystąpiliśmy przed rokiem do Ministerstwa Robót Publicznych o udział Zw. Kas w naradach zwoływanych w sprawach budowlanych i uzyskaliśmy pozytywną odpowiedź.

b) Druga sprawa to stosunki, spowodowane ustawą o spółdzielniach, umożliwiającą istnienie instytucyj, nad któremi nikt nie ma ani dostatecznej kontroli, ani egzekutywy. Powoduje to nieraz dotkliwe straty dla społeczeństwa, a nadużywanie budzących zaufanie tytułów i spółdzielni i kasy oszczędności czy Banku w błąd opinję publiczną wprowadza.

Poruszono potrzebę zabezpieczenia się przed takiemi faktami i w sferach spółdzielczych, które ją oczywiście popierać będą, jak mieliśmy już o tem w prasie wiadomość.

8) W szeregu spraw interwenjowaliśmy w imieniu członków Związku Związków u władz centralnych, uzyskując potrzebne wyjaśnienia. Wspomnę sprawę skasowania godeł państwowych, używanych przez kasy, sprawę odmiennych w różnych województwach urzędowych posunięć w kierunku obniżania wynagrodzeń pracowników, sprawę sprzedaży losów na raty.

9) Wspomnieć też należy parokrotne porozumienia z Bankiem Polskim, które aczkolwiek nie osiągały pełnego zrealizowania naszych życzeń, jednak wskazały na duże zrozumienie tej instytucji dla spraw kas oszczędności. Niewątpliwie znaczną pomoc od niej K. O. w roku bieżącym otrzymały. Podkreślić też możemy oparcie, jakie w czasie kryzysu znalazły kasy w B. G. K., a w dwuch okręgach i pomoc banków komunalnych.

10) Porozumienia te z B. P. były już wywołane nadchodzącemi na kasy oszczędności trudnościami, które oczywiście w związku z całym stanem gospodarczym kraju i na kasach się odbiły.

Już w drugiej połowie r. 1931 zmniejszyło się tempo wzrostu wkładów, poprzednio znacznie szybsze.

Od Nowego Roku wprawdzie do końca czerwca wzrost znowu się zwiększył, osiągając swoje maksimum na 30.VI.31. Jednak od tego czasu następuje ubytek wkładów, dający na 30.XI.31 wysokość wkładów mniejszą o przeszło 8,5% w stosunku do sumy czerwcowej. Podniesienie, jakie od tego czasu nastąpiło, wyniosło tylko do 2%.

Wycofanie znacznych sum obcych z obiegu krajowego, pochłanianie nadwyżek bilansu handlowego przez procenty, które kraj zagranicą płaci, trudności, z jakiemi skutkiem zagranicznych zarządzeń dewizowych napotyka się nasz eksport, powodują znaczne zmniejszenie obiegu pieniężnego. Zarazem nierentowność rolnictwa i wielkiej części warsztatów przemysłowych uniemożliwia im płacenie procentów i długów, wyrzucając na niepojemny rynek masę wartości majątkowych, które pod znakiem zapytania stawia uważane dotąd za murowane zabezpieczenie, a bezpośrednio uderza w płynność instytucyj finansowych.

Te wszystkie trudności zmusiły Radę Związków do bacznego zwrócenia uwagi na grożące instytucjom pieniężnym trudności. Już na początku roku 1930 dano kasom jako wskazanie ogólne ograniczenie wysokości kredytu dla poszczególnego pożyczkobiorcy i wskazanc na potrzebę podwyższenia rezerw kasowych i wolnego redyskonta. Wobec pogarszającej się sytuacji powtórzono ostrzeżenie po raz wtóry, wskazując na 25% rezerw jako tę sumę, która dopiero rzeczywiście zaufanie u wkładców zapewni i zapewni kasom sprostanie w grożących trudnościach.

Zwrócono też uwagę na konieczność zastosowania i w b. zaborze rosyjskim zastrzeżeń co do wysokości dziennych wypłat z poszczególnej książeczki, tak jak to zgodnie z dawną tradycją zastosowały kasy innych dzielnic. Ostrożność tę bowiem, niestety, zawartą w dawnych statutach niemieckich i austryjackich, nasz statut normalny pominął.

Ze spraw związanych z polityką finansową K. O. nadmienić wypada, że wypowiedziano się przeciw prowadzeniu przez kasy wkładów z charakterem loteryjnym, uważając, iż jest to niezgodne z wychowawczemi zadaniami kas oszczędności.

11) Bardzo ważnem zagadnieniem finansowem, rozważanem przez Radę Zw. Zw., było ustosunkowanie się kas do P. Banku Rolnego. Szczególnie dla kas powiatowych we wschodniej części kraju stanowi stosunek do P. B. R. zagadnienie pierwszorzędne. Przy małych środkach własnych otrzymywanie dużych lokat od P. B. R. było bardzo mile widzianem i o nie się dobrowolnie ubiegano, ale w praktyce okazywało się, iż przyjąwszy del credere za znaczne sumy, środki własne należało conajmniej w całości trzymać jako rezerwę. Nieraz były one na to nawet za małe.

Względna zaś krótkoterminowość kredytów P. B. R. groziła nieraz kasom wywróceniem równowagi, nie mówiąc już o tem, że przyjmowanie odpowiedzialności za kredyty, skutkiem systemu szufladowego, nieraz indywidualnie wskazane, przy obawie narażenia się dającej pieniądze instytucji odmową przyjęcia pieniędzy, mogło się nieraz stawać niebezpiecznem. Takie przyjmowanie odpowiedzialności za rozprowadzanie otrzymywanych od P. B. R. kredytów rolniczych dużo nasuwało zastrzeżeń.

Coraz bardziej utrwala się zasada, że pieniędzmi P. B. Rolnego Kasy tylko w drodze komisu winnyby administrować.

Sprawie tej poświęcono znaczną część zeszłorocznego Zjazdu Kas. Odbyło się także kilka posiedzeń. Zdaje się, że obustronne żale przy coraz lepszem wyjaśnieniu sprawy, pomyślnie zostały załatwione na ostatniej konferencji w Min. Skarbu.

12) W związku z polityką finansową Kas czynnikiem, pierwszorzędną rolę odgrywającym, jest stałe i ciągłe badanie przejawiających się w nich faktów gospodarczych. Odpływ czy dopływ funduszów, ich ruchliwość, ich ilość są to wszystko czynniki, w których orjentowanie się jedynie umożliwia, czy to udzielanie odpowiednich wskazań, czy zestrajanie warunków płaconych procentów i pobieranych od pożyczek korzyści.

Tylko w pełnem odczuciu warunków rynku piepieniężnego leżą możliwości obniżenia stopy kredytowej, na którą u nas słychać narzekania.

W tej dziedzinie, po głębokich dyskusjach między sobą i z decydującemi w życiu naszem gospodarczem czynnikami, wydaliśmy wiosną b. r. K. K. O. zalecenie przystąpienia do obniżenia % w ten sposób, by normalne wkłady w większych K. K. O. nie były wyżej oprocentowane, jak o 1% ponad takież wkłady w Pocztowej Kasie Oszczędności, z rozszerzeniem tej marży dla Kas małych i na wschodzie położonych. Z informacyj, jakie posiadamy, wynika, iż przeważna ilość Kas dostosowała się do tych wskazań, druga część dostosuje się do nich. Dalsze obniżanie jest w toku.

Największe trudności zachodzą w okolicach, gdzie kapitał jest rzadkiem zjawiskiem. Wiemy z doświadczeń, uzyskanych już w komitetach oddłużeniowych dla drobnej własności, jak częstemi objawami są procenty w wysokości 3 — 5 miesięcznie.

W takich warunkach konkurencja o wkłady była i jest trudna. Zrozumienie wyższości bezpieczeństwa ponad oprocentowanie nie odrazu się da u ludności wyrobić.

13) Będąc świadomi wartości, jaką Kasy jako instytucje społeczne, a na wierze w wartość narodową i państwową kapitalizacji oparte, spełniać mogą— winniśmy duży w tym kierunku wysiłek zrobić, ażeby o naszym ruchu uświadamiać i dla niego przychylnie nastrajać opinję publiczną.

Droga do tego idzie przez konieczne zwiększenie poczucia solidarności międzykasowej i wzmocnienie łączących je organizacyj. Tylko w organizacji i przez organizację można liczyć na uzyskanie odpowiednio poważnego głosu.

Ku wzmocnieniu tej organizacji idziemy.

a) Powstanie Związku Związków było doniosłym krokiem na tej drodze.

b) Jednym z przejawów zespolenia była zbiorowa, urządzona w 1931 r. wystawa, obrazująca rozwój Kas i Oszczędności w Polsce, którą w szczególności fachowa prasa zagraniczna dużem obdarzyła uznaniem.

c) Na linji zespolenia są: uchwała Związku, uznająca za niedopuszczalne łączenie Kas Oszczędności w Związki rewizyjne z instytucjami innego typu i uchwała, uznająca prawo Związków do wyłączenia z konkursów nieodpowiednich kandydatów z pomiędzy ubiegających się o posady dyrektorów Kas.

d) Wreszcie doniosłym faktem stał się Zjazd Ogólnopolski Kas Oszczędności, odbyty w czerwcu z. roku. Uchwalono na nim uznać Zjazdy jako instytucję perjodycznie czynną i uznano Radę Związku Związków K. K. O. jako stałego gospodarza i organizatora Zjazdów.

W Zjazdach tych widzimy ważne ogniwo w łańcuchu, wiążącym razem wszystkie K. K. O. w Polsce.

W zakończeniu podkreślamy:

Po pierwsze, Kasy Oszczędności winny stać na straży kapitalizacji w kraju i być jej obrońcami.

Po wtóre, Kasy są organami, najlepiej wyzyskującemi tę kapitalizację dla rozwoju życia lokalnego. Przez to wzmagają chęć oszczędzania ludności, kładąc jej przed oczy oczywiste rezultaty.

Po trzecie, Kasy muszą coraz więcej rozumieć konieczność swej solidarności. Złe imię jednej szkodzi innym. Zaczepienie każdej pojedyńczo szkodzi pozostałym, stąd potrzeba solidarnego nadzoru, ale i solidarnej organizacji.

Po czwarte, siła organizacji w znacznym stopniu jest zależna od środków materjalnych, jakiemi dysponować może, i od uprawnień do dysponowania temi środkami. Dlatego uzupełnieniem organizacji Związkowej rewizyjnej musi być Związkowa organizacja pieniężna. Oczywiście powołać ją do życia należy w odpowiednich warunkach gospodarczych.

Dbałość o rozwój Kas oszczędności, o ich pomyślność, o ich siłę to nie tylko skutek przywiązania, jakie zajmujący się niemi do swoich instytucyj mają, to nie tylko skutek rozpowszechnionego dzisiaj poczucia zawodowej solidarności.

Wzmacniać i rozwijać je należy, bo one są wszędzie i z obowiązku naturalną opoką kapitalizacji narodowej, tego fundamentu pomyślności państw.

IV Zjazd Ogólny Komunalnych Kas Oszczędności

W niedzielę dnia 9 października b. r. odbył się w Warszawie w sali Centralnego T-wa Organizacyj i Kółek Rolniczych przy ul. Kopernika 30, IV Zjazd Ogólny Komunalnych Kas Oszczędności, zorganizowany przez Radę Związku Związków K. K. O., przy udziale delegatów Kas i gości z całej Polski w liczbie ok. 300 osób. Zjazd zaszczycili swą obecnością pp. Minister Skarbu prof. Zawadzki i Wiceminister Spraw Wewn. W. Korsak. Pozatem obecni byli przedstawiciele P. K. O., Banku Gosp. Krajowego, P. Banku Rolnego, Komunalnego Banku Kredytowego, P. Banku Komunalnego oraz przedstawiciele urzędów wojewódzkich i innych instytucyj.

Obradom przewodniczył w zastępstwie chorego Prezesa p. J. Zdanowskiego p. Prezes Dr. Uhma. W prezydjum zasiedli pp. Prez. Barciszewski i Prez. Szczepkowski.

Na porządku obrad Zjazdu były następujące sprawy:

1) Komunikat sprawozdawczy z działalności Związku Związków K. K. O.

2) Odczyt p. Prof. A. Krzyżanowskiego p. t. „Oszczędność współczesna".

3) Sprawozdanie o stanie prac nad nowelizacją ustawy o K. K. O.

4) Propagowanie oszczędzania w K. K. O.

5) Wnioski i interpelacje.

Porządek powyższy uległ pewnemu przestawieniu.

Zjazd zagaił o godz. 11-ej p. Prezes Uhma, charakteryzując krótko jego zadanie, poczem przywitał przybyłych gości i delegatów Kas oraz wzniósł okrzyk na cześć Pana Prezydenta Rzeczypospolitej oraz Pana Marszałka Polski. Zakończył zagajenie poświęcając wspomnienie zmarłym w czasie od ostatniego Zjazdu pracownikom na niwie działalności w K. K. O.: ś. p. Dyr. Fedorowiczowi z Krakowa, Dyr. Gawińskiemu z Gdyni, Dyr. Lisowskiemu z Bielska i innym. Pamięć zmarłych zebrani uczcili przez powstanie.

Zjazd rozpoczął się wygłoszeniem referatu Prof. A. Krzyżanowskiego p. t. „Oszczędność współczesna". W świetnie ujętym referacie przedstawił prelegent charakterystykę warunków, w jakich odbywała się oszczędność w okresie przed wojną oraz poddał wnikliwej analizie warunki kapitalizacji i oszczędności w dobie powojennej. Brak stabilizacji stosunków, zwiększone ryzyko gospodarcze oraz stosowana coraz szerzej oszczędność przymusowa z jej różnemi przejawami, zmniejszają po wojnie marżę zysków, które zawsze są warunkiem narastania kapitałów i oszczędności. Mimo tego ciemnego horyzontu dla oszczędności współczesnej, prelegent widzi i jasne strony sytuacji w zdobyczach wiedzy, techniki i wielkim zastępie ludzi wykształconych.

Po tym referacie Prezes Uhma w dłuższem przemówieniu przedstawił stan pracy i obecne sformułowania projektu nowelizacji Rozp. Prezydenta Rzplitej z 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności, na tle postulatów wysuniętych przez Radę Związku Związków i związków okręgowych. Mówca poruszył również projekty zmian, uchwalone przez Zarząd Związku Warszawskiego Kas. Sprawy te wraz z ich motywacją, jako poruszane już niejednokrotnie na łamach naszego pisma, są powszechnie już znane, a zainteresowanych odsyłamy do odpowiednich N-rów „Oszczędności" [1]). Postulaty te podyktowane są doświadczeniem na terenie dotychczasowej działalności K. K. O. To też referent wyraził przekonanie, że wprowadzenie ich w życie niewątpliwie wzmocni i ułatwi dalszy rozwój K. K. O. w Polsce.

Trzecim punktem porządku dziennego było sprawozdanie Prezydjum Związku Związków K. K. O. z półtorarocznej działalności, które w zastępstwie p. Prezesa Zdanowskiego zostało odczytane. Po podkreśleniu korzyści, jakie daje kasom oszczędności organizacja ogólno polska w dziedzinie współpracy Kas między sobą oraz współpracy z władzami państwowemi i na terenie międzynarodowym, sprawozdanie reasumuje główne kierunki dokonanej pracy na polu organizacji Kas, polityki finansowej oraz współpracy z innemi instytucjami finansowemi. Sprawozdanie to, które umieszczamy w całości na innem miejscu, kończy się wezwaniem do wzmocnienia węzłów solidarności i organizacji kas oszczędności.

Bardzo ważnym punktem obrad Zjazdu była rezolucja, przedstawiona Zjazdowi do uchwalenia i przyjęta przez aklamację. Tekst jej brzmi, jak następuje:

> „W dniu 26 kwietnia b. r. na Zjeździe gospodarczym obecny Minister Skarbu wypowiedział doniosłe słowa.
>
> Brzmiały one jak następuje:
>
> „Rząd potrafił powziąć szereg ciężkich i niepopularnych decyzyj, by zachować nienaruszone dwie podstawy prawidłowej gospodarki społecznej: równowagę budżetu i zdrowy pieniądz".
>
> **Dalszym etapem tej prawidłowej gospodarki stać się musi wzmożona kapitalizacja wewnętrzna, warunek tak niezbędnego potanienia kredytu. Czynnikiem ważkim kapitalizacji wewnętrznej, organami przerabiającemi pieniądz na kapitał, są w znacznej mierze Kasy Oszczędności.**
>
> Zebrani przedstawiciele paruset instytucyj, mających na celu dobro społeczne, stwierdzają że: dla Kas Oszczędności podstawy, o których Pan Minister Skarbu mówił, są zasadniczym warunkiem wytrwania i oświadczają, że na gorące współdziałanie instytucyj, które tu występują, na wytkniętej przez Niego drodze, może Pan Minister Skarbu zawsze liczyć".

Ostatnim wreszcie punktem obrad była sprawa propagowania oszczędzania w K. K. O. w związku z nadchodzącym Dniem Oszczędności. Referat na ten temat wygłosił p. B. Obszyński. Omawiając zasadnicze obowiązki wychowawcze Kas w związku z obecną sytuacją gospodarczą, referent podkreślił

---

[1]) Por. „Oszczędność" Nr. 13/14, 15/16 i 18 z roku bieżącego.

konieczność wytężonej propagandy oszczędności, i to nietylko oszczędności abstrakcyjnej, ale przedewszystkiem oszczędności w K. K. O., tych najważniejszych obecnie czynnikach kapitalizacji wewnętrznej. Propaganda oszczędności u nas jest tem więcej konieczna, że, jak to wynika z podanych cyfr — na polu oszczędności kroczy Polska na szarym końcu wśród innych narodów Europy. Jeżeli bowiem w Norwegji na 100 mieszkańców liczba wkładców w instytucjach oszczędnościowych wynosi 75, Szwecji 67, Belgji 61, Francji 43, Włoszech 32, Niemczech i Czechosłowacji po 27, to w Polsce zaledwie 5 osób. Jeżeli zaś weźmiemy pod uwagę sumę wkładów w instytucjach oszczędnościowych na głowę mieszkańca, to dla Norwegji otrzymamy cyfrę 1883 zł., Danji 1444 zł., Szwecji 1288 zł., Szwajcarji 912, Anglji 463, Włoch 354, Niemiec 351, Czechosłowacji 347, Francji 321, Belgji 239, a Polski znów tylko 26 zł.; za nami w Europie idą tylko kraje bałkańskie, gdzie instytucje oszczędnościowe dopiero b. niedawno utworzone zostały.

W zakończeniu prelegent skreślił wytyczne dla propagandy oszczędnościowej w Polsce. Winna ona iść, jego zdaniem, głównie w 2 kierunkach:

1) wzbudzania zaufania do K. K. O. i propagandy oszczędzania w tych instytucjach. Propaganda oszczędności abstrakcyjnej wystarczyć nie może;

2) propagandy wśród młodzieży wogóle, a wśród młodzieży szkolnej w szczególności.

Wezwaniem do zerwania z biernością, przy której z kryzysu nie wybrniemy, zakończył swój referat.

Ponieważ w punkcie: wnioski i interpelacje nikt głosu nie zabierał, porządek dzienny został wyczerpany. Prezes Uhma zamknął Zjazd, dziękując wszystkim obecnym za przybycie i nawołując do dalszej wytężonej pracy na polu propagowania i zbierania oszczędności w K. K. O.

Posiedzenie Rady Związku Związków K. K. O.

Dnia 8 października b. r. odbyło się w sali Polskiego Banku Komunalnego w Warszawie pod przewodnictwem p. Prezesa Zdanowskiego posiedzenie Rady Związku Związków K. K. O.

Obecni byli z pośród członków Rady pp.: Dyr. T. Adamczewski, Prezydent L. Barciszewski, W. Gajewski, Prezydent A. Kocur, Dr. Kuźnar, Poseł Dunin Markiewicz, Dyrektor Michciński, Starosta H. Niepokulczycki, Dyr. J. Rożkowski, Dyr. D. Szarzyński, Prezes M. Szczepkowski, Dyr. M. Tułacz, Prezes St. Uhma, Prezydent Włodek, St. Zbrożyna oraz Prezes J. Zdanowski.

W obradach uczestniczył nadto p. Radca K. Kohlmann z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz p. mec. J. Żaboklicki.

Protokuł prowadził p. B. Obszyński.

Obrady były poświęcone sprawom następującym:

1) Sprawy Zjazdu Ogólnego.

2) Nowelizacja ustawy.

3) Sprawy wniesione przez Prezydjum.

4) Nowe ustawodawstwo w zakresie ochrony rolników.

1. Sprawy Zjazdu Ogólnego K. K. O.

Prezes Zdanowski zareferował sprawy, które mają być przedmiotem obrad Zjazdu. Sprawozdanie z działalności Prezydjum Zw. Zw. K. K. O. jak również odczytany projekt rezolucji Zjazdu przyjęła Rada jednomyślnie.

W związku z programem Zjazdu postanowiono wstawić dodatkowy punkt porządku dziennego: wnioski i interpelacje.

2. Nowelizacja ustawy o K. K. O.

Uznano za rzecz jeszcze przedwczesną rozpatrywanie szczegółowe na Zjeździe niewykończonych narazie jeszcze ustępów projektu nowelizacji o K. K. O., a postanowiono zaczekać z tem do czasu wykończenia rządowego projektu noweli. Natomiast ze względu na zamiar wniesienia projektu rządowego pod obrady ciał ustawodawczych uznano za rzecz pożądaną zareferować na Zjeździe dotychczasowy stan uzgodnionych prac organizacyj Kas Oszczędności, aby w ten sposób głos Kas nabrał charakteru dokumentu, stwierdzającego poważną pracę w tej dziedzinie, dokonaną przez Radę Zw. Zw.

3. Sprawy wniesione przez Prezydjum.

Prezes Zdanowski zareferował sprawy, które ostatnio rozważało Prezydjum.

Rada postanowiła polecić mające się ukazać wydawnictwo informacyjne o organizacjach i ustawodawstwie pieniężnem, przeznaczone specjalnie dla ludności rolniczej.

Odnośnie do spraw, dotyczących rozszerzenia dotychczasowych danych statystycznych, dostarczanych przez kasy, na ilość książeczek oszczędnościowych i rúch wkładów w kasach (w sprawozdaniach miesięcznych), oraz dotyczących wyszczególnienia (w sprawozdaniach kwartalnych) stanu pożyczek, udzielooych Związkom komunalnym i osobom prywatnym, — Rada zajęła stanowisko przychylne.

Natomiast Rada wypowiedziała się przeciw żądaniu, by kasy podawały w swych sprawozdaniach stan zadłużenia w poszczególnych instytucjach finansowych, uważając, że dane te łatwiej i szybciej będzie można otrzymać bezpośrednio od samych instytucyj finansowych.

W sprawie projektu urządzenia reklam świetlnych przez Samorządowy Instytut Wydawniczy, Rada postanowiła odczekać do czasu przedstawienia jej bliższych danych wraz ze szczegółowym kosztorysem projektowanych urządzeń.

4. Nowe ustawodawstwo w zakresie ochrony rolników.

Sprawę tę przedstawił w dłuższym referacie mec. Żaboklicki. Rada stanęła na stanowisku, że ostatnie ustawy o ochronie rolników na tle różnych ustawodawstw dzielnicowych, przedstawiają się zbyt różnorodnie, by je już obecnie można było na Zjeździe omawiać. Postanowiono sprawy powyższe uczynić przedmiotem obrad Związków okręgowych a następnie zająć się niemi na przyszłem posiedzeniu Rady, która już będzie w posiadaniu materjałów, przedstawiających potrzeby i interesy poszczególnych części kraju.

Rzecz drobna a pożyteczna

Wydawnictwo Kalendarza Samorządowego podjęło w roku ubiegłym inicjatywę alfabetycznego wykazu komunalnych kas oszczędności, który i w treści kalendarza na rok 1933 został uwzględniony. Wykaz ten w pierwszym rzędzie zawiera dane adresowe kasy wraz z numerem telefonu, numerem kont w P. K. O., Polskim Banku Komunalnym ewent. innych centralnych instytucjach bankowych. Następnie idą dane liczbowe odnośnie kapitału zakładowego kasy, sumy bilansowej, sumy udzielonych pożyczek oraz wysokość wkładów oszczędnościowych. Nakoniec zamieszczone są dane personalne kasy, dotyczące składu jej organów a więc osobowy skład rady, zarządu, dyrekcji oraz księgowego kasy.

Spis taki należy uznać za bardzo pożyteczny i potrzebny. Wszystkie jego pozycje nietylko posiadają charakter rocznikowych publikacyj ale przydać się mogą praktycznie w pracy danej kasy. W rozwijającym się obrocie między kasami duże usługi oddać może zamieszczenie kont bankowych, które bez szukania w korespondencji z łatwością znajdzie urzędnik kasy w Kalendarzu. Jeżeli chodzi o dane statystyczne, to podane w ten indywidualny sposób ukazują się one wcześniej aniżeli urzędowe zestawienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych opracowane dla całego Państwa. Ponadto charakter pamiętnikarski i społeczny posiada zamieszczenie nazwisk osób należących do składu organów kasy, stanowić to może dla pewnych osób zachętę i podnietę w prowadzone pracy, o charakterze wybitnie społecznym.

Kalendarz Samorządowy stał się teraz niezbędnym podręcznikiem nietylko samorządów terytorjalnych ale i samorządowych instytucyj kredytowych, bowiem już od pierwszych lat swego wydawnictwa żywo zajmował się sprawami organizacji oszczędności. W ostatnich latach Redakcja Kalendarza wykazuje owocną współpracę ze Związkiem komunalnych kas oszczędności i Redakcją dwutygodnika „Oszczędność", naskutek czego Kalendarz wkroczył na teren K. K. O. i obecnie z pożytkiem znajduje się w każdej kasie.

Odnośnie wyżej omówionego wykazu życzyćby tylko należało, aby spis taki był kompletny i obejmował wszystkie komunalne kasy oszczędności na obszarze Państwa. Jak się dowiadujemy, w roku bieżącym kasy znacznie żywiej nadsyłają do Samorządowego Instytutu Wydawniczego potrzebne materjały, przypuszczać więc należy, że nieliczne będą wyjątki, które swych danych nie zamieszczą.

St. Grz.

Wiadomości bieżące

KRONIKA KRAJOWA.

Międzynarodowy Dzień Oszczędności.

Na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Międzynarodowego Instytutu Wykonawczego, które się odbyło w dn. 31 maja w Madrycie, po omówieniu sprawy właściwszego i bardziej skutecznego obchodzenia Międzynarodowego Dnia Oszczędności, przyjęto następujące wytyczne:

1) należy przedewszystkiem, aby kasy oszczędności jeszcze mniej nadawały obchodowi charakteru święta i uroczystości, jak to jeszcze czyni duża część kas, skierowując natomiast swe wysiłki w tym dniu w kierunku intensywniejszej propagandy, przystosowywując się do konieczności obowiązków, jakie nakłada na kasy międzynarodowa sytuacja finansowa. Kasy powinny pamiętać, co wyraził tak wyraźnie nasz I Zjazd Międzynarodowy, postanawiając, że „Dzień Oszczędności nie jest dniem próżnowania, ale pracy, w którym wszystkie czynności mają być przeniknięte ideałem oszczędności, dniem poświęconym na rozpowszechnienie tego ideału drogą przykładu, słowa i obrazu".

2) w obchodach urządzanych przez kasy na pierwsze miejsce powinny się wysunąć uroczystości związane ze święceniem otwarcia nowych oddziałów, nowych działów pracy obsługujących klijenta kas.

3) Ażeby każdy Związek Narodowy Kas uczynił starania w celu pozyskania myśli i artykułów o oszczędności, pozostające w związku z problemami aktualnemi od osób wybitnych w dziedzinie nauki, sztuki, życia publicznego.

4) ażeby Związki Narodowe i poszczególne kasy czyniły starania, aby uroczystości i zebrania z powodu Dnia Oszczędności były urządzane 31 października albo w wigilję dnia tego. Również ażeby pod egidą „Dnia" były powoływane konkursy, ogłaszane wyróżnienia i nagrody.

4) ażeby Związki Narodowe i Kasy oddziaływały na przedsiębiorstwa drukujące kalendarze, almanachy i t. d. ażeby ten dzień 31 października był oznaczony wyraźnie jako „Międzynarodowy Dzień Oszczędności".

Posiedzenie Centr. Komitetu Oszczędnościowego Rz. Polskiej.

Dnia 5-go października odbyło się w Warszawie w Gmachu P. K. O. posiedzenie Centralnego Komitetu Oszczędnościowego Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotem obrad były sprawy związane z organizacją obchodu „Dnia Oszczędności" przypadającego jak co roku 31-go października.

Program tego obchodu ustalony został, jak następuje:

1. Audycja radjowa (w godz. od 18.30 do 19.00), na którą złożą się:

a) Odegranie przez orkiestrę „Pieśni o oszczędności" na r. 1932, opracowanej staraniem P. K. O. w wydaniu Międzynarodowego Instytutu Oszczędnościowego w Medjolanie, (godz. 18.30 — 18.34).

b) Przemówienie Prezesa Centralnego Komitetu Oszczędnościowego Rzeczypospolitej Polskiej, D-ra Henryka Grubera. (godz. 18.35 — 18.50).

c) Odśpiewanie „Pieśni o oszczędności" przez zespół śpiewaczy godz. 18.51 — 18.54.

d) Odegranie „Pieśni o oszczędności" przez orkiestrę 18.55 — 18.60.

Audycja transmitowana będzie przez wszystkie rozgłośnie w kraju i radjostacje zagraniczne.

2. Wydanie przez Centralny Komitet Oszczędnościowy R. P. odezwy do ludności.

3. Wydanie i rozpowszechnienie odezwy Międzynarodowego Instytutu Oszczędnościowego.

4. Zorganizowanie okolicznościowych pogadanek w szkołach, odczytów dla wojska, w organizacjach społecznych i t. p.

5. Zamieszczenie w prasie szeregu artykułów, odezw i haseł oszczędnościowych.

6. Rozlepienie plakatów i afiszów propagandowych na ulicach miast i w lokalach instytucyj oszczędnościowych, państwowych i samorządowych.

7. Przyozdobienie lokali instytucyj oszczędnościowych flagami i t. p.

STATYSTYKA

Wkłady w kasach oszczędności na dzień 31. VIII. 1932 r. według danych G. U. S.

Tysiące złotych — Dane tymczasowe.

Rodzaje kas oszczędności / Województwa	Liczba kas w dn. 31.VIII 1932 r.	Wkłady na książeczkach oszczędnościowych								Wkłady na rachunkach bieżących, czekowych i żyrowych	
		Bez wkładów instytucyj finansowych						Wkłady (lokaty) instytucyj finansowych			
		Stan w dniu			Zmiany procentowe *a*)						
		30.VI.32	31.VII.32	31.VIII.32	30.VI.32	31.VII.32	31.VIII.	31.VII.32	31.VIII.32	31.VII.32	31.VIII.32
P. K. O.	**1**	**386 140**	**394 859**	**397 311**	+ 0,7	+ 2,3	+ 0.6	—	—	**152 707**	**150 804**
Komunalne *b*)	**377**	**526 470**	**528 608**	**528 637**	— 0,4	+ 0,4	+ 0,0	**32 922**	**32 784**	**45 344**	**45 056**
Powiatowe	**239**	**169 823**	**169 970**	**170 493**	— 0,4	+ 0,1	+ 0,3	**12 482**	**12 525**	**17 619**	**17 454**
Miejskie	**138**	**356 647**	**358 638**	**358 144**	— 0,4	+ 0,6	— 0,1	**20 440**	**20 259**	**27 725**	**27 602**
M. st. Warszawa	1	50 687	50 269	49 710	+ 3,0	— 0,8	— 1,1	379	399	4 537	4 765
Warszawa	28	16 398	16 610	16 618	+ 1,7	+ 1,3	+ 0,0	1 394	1 400	1 286	1 325
Łódź	18	5 151	5 143	5 113	— 0,1	— 0,2	— 0,6	521	499	714	724
Kielce	18	9 754	9 786	9 758	— 1,4	+ 0,3	— 0,3	944	939	1 412	1 373
Lublin	19	5 376	5 278	5 215	— 2,2	— 1,8	— 1,2	923	915	295	318
Białystok	14	3 731	3 626	3 652	— 2,0	— 2,8	+ 0,7	498	503	685	630
Wilno	8	4 809	4 911	4 787	— 5,7	+ 2,1	— 2,5	35	29	383	478
Nowogródek	7	820	825	794	— 2,4	+ 0,6	— 3,8	139	140	114	112
Polesie	9	849	837	826	— 3,3	— 1,4	— 1,3	271	269	233	266
Wołyń	15	1 428	1 407	1 419	+ 2,1	— 1,5	+ 0,9	291	287	367	372
Poznań	83	81 934	83 115	83 723	— 0,7	+ 1,4	+ 0,7	7 831	7 837	6 535	6 406
Pomorze	40	29 454	29 203	29 118	— 1,0	— 0,9	— 0,3	2 064	2 134	5 277	5 194
Śląsk	18	77 247	77 526	77 526	+ 0,2	+ 0,4	+ 0,0	12 190	12 382	7 970	7 527
Kraków	27	125 407	125 276	126 259	— 1,0	— 0,1	+ 0,8	1 440	1 383	5 804	5 850
Lwów	36	89 005	90 375	89 976	— 1,9	+ 1,5	— 0,4	2 311	2 019	9 245	9 208
Stanisławów	18	16 409	16 391	16 157	+ 2,4	— 0,1	— 1,4	841	807	117	128
Tarnopol	18	8 011	8 030	7 986	— 0,6	+ 0,2	— 0,5	850	842	370	380
Inne	**2**	**36 248**	**37 301**	**37 263**	— 1,6	+ 2,9	— 0,1	**6 684**	**6 647**	**111**	**102**

a) W porównaniu z miesiącem poprzednim. *b)* Wobec nienadesłania sprawozdań wzięto sumy z miesięcy poprzednich: w czerwcu dla 3 kas, w lipcu dla 6 kas, w sierpniu dla 24 kas.

GIEŁDA.

Z giełdy pieniężnej.

W dniu 12 października 1932 r. notowano na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie:

Dolary 8.90.

Papiery w zł. w zł.

7% Listy zast. Państw. Banku Roln.	83.25
8% Listy zast. Państw. Banku Roln.	94.00
7% Listy zast. Banku Gosp. Kraj.	83.25
8% Listy zast. Banku Gosp. Kraj.	94.00
7% Obl. Kom. Banku Gosp. Kraj.	83.25
8% Obl. Kom. Banku Gosp. Kraj.	94.00
8% Obl. Bud. Banku Gosp. Kraj.	93.00
6% Obl. Polsk. Banku Komun. I em.	72.00
8% Obl. Polsk. Banku Komun. II em.	81.50
8% Obl. Polsk. Banku Komun. III i IV em.	93.00

Papiery państwowe:

3% Prem. Poż. Budowl.	38.60
4% Prem. Poż. Dolar. ser. III	49.75—49.50
4% Prem. Poż. Inwestycyjna	96.75—96.50
5% Państw. Poż. Konwers. z 1924 r.	—
6% Pożyczka Dolarowa 1919/20 r.	55.50
7% Pożyczka Stabiliz. z 1927 r.	54.25—53.00
10% Pożyczka Kolejowa	100.00
Akcje Banku Polskiego	89.00

Pozatem kosztują: ruble złote 4.60, ruble srebrne —.

Gram czystego złota 5.9244.

Z giełdy zbożowej.

W dniu 12 października 1932 roku płacono na giełdzie zbożowej w Warszawie (za 100 kgm.):

żyto	16.00—16.25
pszenica dworska	25.50—26.00
pszenica zbierana	24.50—25.00
owies jednolity	17.00—17.50
owies zbierany	16.50—17.00
jęczmień na kaszę	16.00—16.50
jęczmień browarny	18.00—19.00

NADESŁANE

Wyszedł z druku zeszyt 19 „Przeglądu Gospodarczego“ z dnia 1 października r. b., zawierający następującą treść: „Przegląd sytuacji“ — E. R.; „Rolnictwo w początkach roku gospodarczego 1932/33“ — Jerzy Gościcki; „Uchwały konferencji w Stresie“ — M. O.; „Z gospodarczego położenia Francji“ — Dr. Roman Battaglia; „Premjowanie zatrudnienia w Niemczech“ — b.

Poza tem zeszyt zawiera: Rynek pieniężny, Rynki towarowe oraz Kronikę.